

Міністерство внутрішніх справ України
Харківський національний університет внутрішніх справ
Науковий парк «Наука та безпека»

**ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ:
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
І ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД**

Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної конференції

(м. Харків, 3 грудня 2021 р.)

Харків 2021

УДК 343.9.072.22:3.08}(477)(082)

П83

*Друкується згідно з рішенням оргкомітету
за дорученням Харківського національного університету
внутрішніх справ від 26.10.2021 № 135*

П83 Протидія корупції: правове регулювання і практич-
ний досвід : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф.
(м. Харків, 3 груд. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац.
ун-т внутр. справ, Наук. парк «Наука та безпека». – Харків :
ХНУВС, 2021. – 160 с.

Збірник містить наукові розробки представників Харків-
ського національного університету внутрішніх справ, інших за-
кладів вищої освіти, уповноважених підрозділів (уповноваже-
них осіб) з питань запобігання та виявлення корупції, присвя-
чені питанням запобігання, виявлення, протидії корупції, і то-
ркається широкого спектра наукових і практичних проблем.

УДК 343.9.072.22:3.08}(477)(082)

*Матеріали друкуються за рішенням оргкомітету конференції,
викладені в авторській редакції з незначними коректорськими правками.
Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ
несуть автори. Електронна копія збірника безоплатно
розміщується у відкритому доступі на сайті
Харківського національного університету внутрішніх справ
(<http://www.univd.edu.ua>) у розділі «Наука», сторінка «Конференції,
семінари та круглі столи», а також
у репозитарії ХНУВС (<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>)*

ЗМІСТ

Вітальне слово	
СОКУРЕНКО В. В.	9
СОКУРЕНКО В. В. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ВИКРИВАЧІВ КОРУПЦІЇ	10
ШВЕЦЬ Д. В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ	13
БОРТНИК С. М. ОСОБЛИВОСТІ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ ЗА ВЧИНЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	16
БУРДІН М. Ю. КОРУПЦІЙНІ ПРОЯВИ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ: НОВІ ВИКЛИКИ ТА ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ	18
КЛОЧКО А. М. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ	20
МОГЛЕВСЬКИЙ Л. В. КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА СЛУЖБОВОЇ КАР'ЄРИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО	23
ДЖАФАРОВА О. В., ШАТРАВА С. О. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ	25
КАЛЕНІЧЕНКО Л. І. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ МЕХАНІЗМУ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ УПОВНОВАЖЕНИХ ПІДРОЗДІЛІВ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ З ВИКРИВАЧАМИ	28
КОРЖ В. П. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ	30
КУЗЬМЕНКО Ю. В., КРАМАРЕНКО А. О. ПОДАРУНОК ЯК ВИД КОРУПЦІЙНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ	33

ПОПОВА С. М.,	
ТЕЛЬНИЙ М. А.	
НЕОБХІДНІСТЬ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ	
У СФЕРІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	36
СИНЯВСЬКА О. Ю.,	
КОРЕНЕВА К. В.	
ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ У СИСТЕМІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ	
КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ:	
ЗНАЧЕННЯ І ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ	38
BUCIUNAS G.	
RISKS OF CORRUPTION IN THE PUBLIC SECTOR	42
БАБАКІН В. М.,	
СКЛЯРОВ С. О.	
МОНІТОРИНГ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ У ДІЯЛЬНОСТІ	
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	
З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ	44
БУГАЙЧУК К. Л.	
УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СЛУЖБОВОГО	
СУМІСНИЦТВА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ.....	47
МАГНОВСЬКИЙ І. Й.	
ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ	
ЯК НЕВІД'ЄМНІ СКЛАДОВІ	
ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	50
САПИЧ В. І.,	
САПИЧ Н. М.	
ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ	
ТА ЧИННИКИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	52
ШИНКАРЕНКО І. Р.,	
ШИНКАРЕНКО І. І.	
ОКРЕМІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ЗАПОБІГАННЯ	
ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ	55
БАСС В. О.,	
САЛМАНОВА С. С.	
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАПОБІГАННЯ	
ТА ПРОТИДІЇ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ В УРАЇНІ	58
БРИГАДИР І. В.,	
ПАНОВА І. В.	
БЕЗКОШТОВНЕ ОТРИМАННЯ ГРОМАДЯНАМИ ЗЕМЕЛЬ	
ДЛЯ ВЕДЕННЯ ОСОБИСТОГО СЕЛЯНСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	
ЯК ДЖЕРЕЛО КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ.....	61

ЗАЙЦЕВ О. Л.	
АНТИКОРУПЦІЙНА ПЕРЕВІРКА ДІЛОВИХ ПАРТНЕРІВ ПРИ УКЛАДАННІ ДОГОВОРІВ ЗАКУПІВЛІ.....	63
КАЗАНЧУК І. Д.	
ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ В ДІЯХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ПРИ СКЛАДАННІ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОТОКОЛІВ ПРО ВЧИНЕННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ КОРУПЦІЄЮ.....	66
ПАБАТ О. В.	
УНИКНЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ	70
ЧЕРЕВКО К. О.	
КРИПТОВАЛЮТА ЯК ПРЕДМЕТ ВІДМИВАННЯ ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ.....	72
ЯЦЕНКО В. П.	
ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ОКРЕМИХ ПОЛОЖЕНЬ ВІТЧИЗНЯНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ.....	75
ГАЛКІН Д. В.	
АНТИКОРУПЦІЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО В 1825–1855 РОКАХ.....	77
ДЕМИДЕНКО Н. М.,	
МОВЧАН С. М.	
ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНОГО АСПЕКТУ НА ФОРМУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ НАХИЛІВ ГРОМАДЯН.....	78
КРИЖНА В. В.	
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ.....	81
БОРИСОВА О. О.	
АНТИКОРУПЦІЙНЕ ПРАВО ЯК САМОСТІЙНА ГАЛУЗЬ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКОВИЙ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ В УКРАЇНІ: РОЗДУМИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	83
БУРАК М. В.,	
ШЕВЧУК О. Ю.	
КОРУПЦІЙНІ СХЕМИ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН: ШЛЯХИ ЇХ МІНІМІЗАЦІЇ.....	87
ВИГАНЯЙЛО С. М.	
ПРОЄКТИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ.....	89
ГАЛКІНА О. М.	
ПРОТИДІЯ ХАБАРНИЦТВУ В УКРАЇНІ В 1920-Х РОКАХ.....	91

ГАРБУЗЮК К. Г.	
МІНІМІЗАЦІЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ ЯК ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМОК ЗАПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ У СФЕРІ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ.....	93
ГНАТЕНКО В. С.	
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ВИКРИВАЧІВ КОРУПЦІЇ.....	95
ДАЛЬ А. Л.	
СИСТЕМА АНТИКОРУПЦІЙНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ	99
СТРЕЛЯНИЙ В. І.	
ЩОДО ЗБІЛЬШЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ У РОБОТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19	102
ФІЛІПСЬКА Н. О.	
МІЖНАРОДНІ МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ.....	105
БЕЗГІНСЬКИЙ Б. Г.	
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АКТИВІВ ЯК ПРЕДМЕТА НЕЗАКОННОГО ЗБАГАЧЕННЯ.....	107
ГЛУШКОВА Д. В.	
ШВЕДСЬКИЙ ДОСВІД БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ	110
ГУРТОВА К. М.,	
БАБИЧ Д. В.	
ВИНИКНЕННЯ КОРУПЦІЇ У СВІТІ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	112
КОВАЛЕНКО В. В.	
ВІДСУТНІСТЬ ПРАВОВОГО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПОЛІТИЧНА КОРУПЦІЯ» ЯК ПЕРЕШКОДА В ЗАПОБІГАННІ ЇЙ	114
КОЛЕСНИК М. О.,	
СПОРИШ Е. Е.	
ВИКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ПОНЯТТЯ В АНТИКОРУПЦІЙНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ.....	116
ЛУППА І. А.	
ЗМІЦНЕННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УПОВНОВАЖЕНИХ ПІДРОЗДІЛІВ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ В СИСТЕМІ ОРГАНІВ ПОЛІЦІЇ	118
МОНАСТІРСЬКИЙ М. В.	
АВТОМАТИЧНА СИСТЕМА ФІКСАЦІЇ ПОРУШЕНЬ ПРАВИЛ ДОРОЖНЬОГО РУХУ: ДОСВІД БЕЗ КОРУПЦІЇ	120

МОРКВІН Д. А.,	
ГОХ І. М.	
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГРАФА ДЛЯ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ ТА ІНШИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	122
МУЗИЧУК Е. О.	
ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА СПОСОБИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ	124
ПІСКУНОВА О. Б.	
ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І ГАРАНТІЙ ПРАЦІВНИКІВ УПОВНОВАЖЕНИХ ПІДРОЗДІЛІВ (УПОВНОВАЖЕНИХ ОСІБ) З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ.....	127
САШУРІНА О. Ю.	
РОЛЬ ІНСТИТУТУ ВИКРИВАЧІВ У БОРОТЬБІ З КОРУПЦІЄЮ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	128
ТРОЙЧУК Р. Д.	
ЩОДО ПОВАЖНИХ ПРИЧИН, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА НЕПОДАННЯ АБО НА НЕСВОЄЧАСНЕ ПОДАННЯ ДЕКЛАРАЦІЇ	131
ФЕДОРОНЧУК І. В.	
ДІЯЛЬНІСТЬ АДВОКАТА В УМОВАХ КОРУПЦІЇ У ПРАВООХОРОННІЙ І СУДОВІЙ СФЕРАХ.....	133
ЧОРНОГОР Н. С.,	
ЛИСЕНКО П. О.	
МІЖНАРОДНІ ПРАКТИКИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ	136
БОВА С. М.	
ДІЄВІ МЕТОДИ ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ: СУЧАСНИЙ ДОСВІД СІНГАПУРУ	138
КАЛАШНИК В. М.,	
ГАВРИЛЮК В. В.	
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ	141
КОВАЛЬ К. О.,	
КОЛОМОЄЦЬ Н. В.	
УПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В АНТИКОРУПЦІЙНУ ПОЛІТИКУ УКРАЇНИ.....	142
КРИЦЬКА Д. Є.,	
КУЗЬМЕНКО Ю. В.	
ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ ЯК СКЛАДОВА ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	144

КОНОПЕЛЬСЬКИЙ В. Я.,	
ПОЛЩУК І. О.	
ШЛЯХИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ	147
РАЧИНСЬКИЙ О. О.,	
КУЩЕНКО В. О.	
ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ НА ПЕРШИХ ЕТАПАХ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОСТІ	150
РОМАНІВ Р. Р.,	
ШУЯНОВА А.,	
ЧУМАК В. В.	
ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ ЩОДО ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ	152
CHUBENKO R. R.,	
KRASNOVA N. V.	
INTERNATIONAL EXPERIENCE IN COMBATING CORRUPTION	154
RASTORGUYEVA N. O.	
DENMARK'S EXPERIENCE IN COMBATING CORRUPTION	156
SUVOROV N. O.	
UNITED STATES ANTICORRUPTION POLICY	158

Ігор Йосифович МАГНОВСЬКИЙ,

доктор юридичних наук, доцент,

професор кафедри теорії та філософії права

факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування

Одеського державного університету внутрішніх справ

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ ЯК НЕВІД'ЄМНІ СКЛАДОВІ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Держава як така і суспільство загалом в міру свого розвитку з урахуванням багатьох факторів об'єктивного і суб'єктивного характеру стикається із вельми потужними внутрішніми деструктивними чинниками, що послаблюють потенціал державності в цілому. Серед них чільне місце посідає корупція, яка є найдавнішим явищем у системі суспільних відносин, що постійно трансформується і видозмінюється. Не позбавлена цього ганебного явища й Україна, особливо у міру ускладнення суспільно-політичної та соціально-економічної ситуації, яка породжує нові форми корупційних проявів, що спостерігається останнім часом.

Адже, як зазначає В. Д. Гвоздецький, суспільна небезпека корупції полягає у тому, що вона: призводить до гальмування та викривлення соціально-економічних реформ; поглиблює соціальну нерівність громадян; збільшує соціальну напругу в суспільстві; порушує принцип соціальної справедливості; ускладнює доступ громадян до соціальних фондів і перешкоджає користуванню ними, істотно звужуючи рівень соціального захисту; створює підґрунтя для викрадення цих фондів; нищить суспільні цінності; формує протиправний образ життя й укорінює одну з найгірших форм регламентації суспільних відносин; підриває авторитет держави; завдає шкоди утвердженню демократичних основ управління суспільством [1, с. 40–41].

Утім корупція своїми наслідками має не лише економічні та соціальні негаразди. Вона також впливає на суспільну мораль, руйнує духовні та культурні цінності індивіда й соціуму, перешкоджає формуванню ідейних орієнтирів нації та народу, деформує ментальність, призводячи до поглиблення у суспільстві морально-ідеологічної кризи, що має всепроникливий характер й охоплює усі суспільні та державні інституції.

Поділяючи думку А. І. Суббота, в Україні необхідно об'єднати і координувати роботу держави та громадянського суспільства, налагодивши їх діалог і взаємодію за допомогою прийняття ефективної нормативної бази [3, с. 62].

Доволі вагомим чинником запобігання корупційним правопорушенням виступає організація та проведення моніторингу ефективності

боротьби з корупцією, кінцевою метою якого є отримання об'єктивної інформації, що є основним і необхідним елементом ефективного управління. У даному контексті Ю. В. Дем'янчук виділяє основні напрями, за якими буде здійснюватися антикорупційний моніторинг, а саме: вивчення громадської думки про стан корупції; вивчення й аналіз виявлених корупційних правопорушень; проведення аналізу скарг і звернень фізичних і юридичних осіб про факти вчинення корупційних правопорушень, що надійшли в державні органи; узагальнення результатів перевірок, проведених у державних органах; узагальнення результатів антикорупційної експертизи нормативних правових актів і їх проектів; проведення аналізу публікацій про корупцію в засобах масової інформації; здійснення контролю за виконанням заходів, передбачених у планах протидії корупції, і узагальнення отриманих даних [3, с. 94].

Отже, вдосконалення діяльності із протидії корупції слід пов'язувати, перш за все, із комплексним здійсненням правових, політичних, організаційних, технічних і фінансових заходів, що забезпечують розвиток необхідних механізмів, реалізація яких дозволить створити серйозні передумови для докорінної зміни ситуації у сфері запобігання масштабним проявам корупції в Україні. Украй важливим для якісної боротьби із корупцією та надбання європейських цінностей є необхідність вжиття заходів, спрямованих на зменшення негативного інформаційного впливу олігархії на суспільно-політичне життя громадян. Своєю чергою треба зазначити, що на сьогодні в Україні спостерігається зростаюча кількість громадських ініціатив, зокрема створення різних форумів, інших заходів з протидії корупції.

Як бачимо, протидія та запобігання корупції нині є пріоритетним напрямком у роботі правоохоронних органів та діяльності усього суспільства, однак результати ще далеко не втішні. Під час розроблення антикорупційної політики в Україні важливим завданням є визначення стратегії, тактики та конкретних заходів антикорупційної діяльності. Базою національної антикорупційної політики є вдосконалення антикорупційного законодавства, сприяння негативного ставлення громадськості до корупції та причин її виникнення й поширення.

Таким чином, корупція є складним, багатозначним та системним соціальним явищем, що тим самим вимагає від держави відповідного механізму протидії. А це потребує застосовування системного підходу в боротьбі з нею.

Список бібліографічних посилань

1. Гвоздецький В. Д. Правові засади запобігання та протидії корупції в Україні. *Особливості застосування антикорупційного законодавства: від розслідування до вироку суду* : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. (17 жовт. 2019 р., м. Харків) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Кримінол. асоц. України ; Громад. спілка «Центр запобігання та протидії корупції» ; Громад. рада при М-ві внутр. справ України. Харків : ХНУВС, 2019. С. 40–45.

2. Суббот А. І. Участь громадськості в запобіганні та протидії корупції. *Вісник Національної академії прокуратури України*. № 4. 2014. С. 56–62.

3. Дем'янчук Ю. В. Сучасні адміністративно-правові засоби запобігання та протидії корупції у системі державної служби України. *Право та інновації*. № 4 (16). 2016. С. 92–97.

Одержано 08.11.2021

УДК 378.01:343.353

Вадим Іванович САПИЧ,

доктор економічних наук, доцент;

Надія Миколаївна САПИЧ,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри соціально-економічних дисциплін

Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ

ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ ТА ЧИННИКИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Одним із відмітних факторів успішного розвитку європейських країн порівняно з Україною є значно нижчий рівень корупції. В Україні валовий внутрішній продукт (ВВП) на душу населення у поточних цінах за 1990-2020 рр. збільшився з 1816,0 до 3726,9 дол. США, тобто у 2,1 рази. За цей же період, наприклад, у Польщі даний показник зріс з 1740,0 до 15656,2 дол. США, себто майже у 9 разів [1]. За підсумками 2020 р. Україна в Індексі сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index – CPI) із 33 балами зі 100 можливих отримала 117 місце серед 180 країн у списку CPI. Польща з 56 балами посіла 45 місце [2]. За підрахунками Міжнародного валютного фонду, якби рівень корупції в Україні було знижено до середнього рівня серед європейських країн, то реальне зростання ВВП складало б не 3%, а 5%. Крім того, це змінило б потенціал зростання [3].

Рушійною силою економічного розвитку є інвестиційна активність. Найбільш прогресивні структурні зміни в економіці забезпечують іноземні інвестиції. По даним на кінець 2019 р. обсяг прямих іноземних інвестицій на душу населення в Україні склав 1112 дол. США. У Польщі названий показник дорівнював 6242 дол. США, тобто був більшим у 5,6 рази [4, с. 18]. Проведене у листопаді 2020 р. опитування іноземних інвесторів, 74% з яких мають нині інвестиції в нашій країні, показало, що найбільш суттєво перешкоджає іноземним інвестиціям в Україну недовіра до судової системи (8,5 балів за 10-ти бальною шкалою) та розповсюджена корупція (8,2 балів) [4, с. 2, 4].

Наукове видання

**ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ:
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
І ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД**

Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної конференції

(м. Харків, 3 грудня 2021 р.)

Відповідальні за випуск: *О. Б. Піскунова*
Комп'ютерне верстання: *К. О. Сологуб*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 52,7. Обл.-вид. арк. 39,3.
Тираж 20 пр. Зам. № 2021-16.

Видавець і виготовлювач –
Харківський національний університет внутрішніх справ,
просп. Льва Ландау, 27, м. Харків, 61080.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3087 від 22.01.2008.